

Ladik Katalin közreadja

HOLDFÉNY ÁLTAL HOMÁLYOSAN

– Részlet a készülő regényből –

A szerkesztőnő álma a már régen elhunyt anyjáról – a munkanélküli szerkesztőnő szakmai átképző tanfolyamra jár, és lefekvés előtt behallgat névrokona, a jugoszláviai költőnő rádióinterjújába – elmélkedés a házasságról – szeretkezés holdfény által homályosan – a szerkesztőnő hajnali álma az üvegezőnővel való találkozás hatása alatt.

*

A nyám jön be sápadtan, törékenyen a szobába. Már régóta távol van, de nem emlékszem, hol volt idáig. Meglepődök és örülök, hogy újra látom, de aggódom egészsége miatt, és valami megmagyarázhatatlan belső intés hatására, félek anyámtól. Várja, hogy megöleljem, szeretném is megtenni, de az iménti érzés visszatart. Érzem, valami visszavonhatatlan történik majd, ha megérintem. Szégyellem óvatosságomat. Csodálkozva néz rám, majd alig láthatóan mozgatni kezdi ajkait, mintha énekelne. Hangja nem jut el hozzám. Teste áttetsző, távolivá válik. Arcán mély árkok jelennek meg, amelyek hihetetlen gyorsasággal terjednek és mélyülnek. A barázdák szétarabolják arcát, testét. Ajkai különválnak testétől, mintegy külön életet élve lebegnek, és még mindig dúdolnak. Arcomat a suttogó ajkakhoz közelítem, és ...kkk ...rrr ...ccc ...láthatatlan tűk sokasága szurkálja arcomat és bal fülkagylómat.

*

Éjfél körül lehet. A szőke énekesnő, Madonna show-ja már véget ért a televízióban, és a műsor sugárzását is befejezték. A TV képernyője tündöklő szürke síneken robog, szikra-hajtók pattognak a síneken. Kikapcsolom a készüléket. A másik ágyban férjem egyenletesen, halkán horkol. Nagyon fáradt vagyok. Az a kevés szundikálás tévézés közben azért valamelyest felfrisített, hát bekapcsolom a rádiót – ... olyan érzés ez, mintha az utolsó krónikás szerepét vállaltam volna magamra: tudósítani egy süllyedő atlantiszi világból egy soha meg nem születő, jövődől világnak.

Ilyen küldetés-illúzióval még ki lehet bírni egy ideig – mondta tagoltan a női hang, aki nagy távolságból beszélhetett telefonon a rádió hullámhosszán.

Egy kellemes basszus férfihang szólalt meg a stúdióból: – Ezt ön maga vigasztalására mondja, ugye? Kissé romantikus vállalkozásnak tűnik ez manapság, és ön még nincs *abban* az életkorban, hogy az eseményektől félrevonuló, szemlélődő krónikásként élje meg a történelmet.

– Itt nincs jövő számomra. Nincs esélyem, tehát aktuális vagyok – mondta a nő a számomra valahonnan ismerősnek tűnő gondolatokat.

– Ez azt jelenti, hogy nem érdeklí a jövő? – kérdezte a műsorvezető.

– Én, aki mindig ötven év előrelátásával, a jövőben való hit erejéből merítettem lelkerőmet a megmaradásomhoz ebben a sivár, visszhangtalan vidéki környezetben, most nekem egy szikrányi hitem sincs a jövőt illetően. Ennek ellenére, vagy éppen ezért, fanatikus megszállottsággal építem a múltamat. Igen, a múltamat építem, nem a jövőmet, mint máskor tettem. A múltat igyekszem megörökíteni, egy utolsó jelet szeretnék hagyni magamból és mindabból, ami fontos volt számomra. Rendbe szeretném tenni gondolataimat, érzéseimet, mielőtt teljesen eltompulnék, kiégnék ebben a légüres térben.

Most már felismertem, hogy az ismerős női hang a jugoszláviai magyar költőnő, a névrokonom hangja, és vele beszélget telefonon a rádió éjszakai műsorának vezetője.

– Találkozik-e barátaival? Vannak-e még barátai?

– A régi barátok elkerültek egymás tekintetét.

Társaságban kerülnek a provokatív témákat. Az emberek gondterhelten, szemlesütve járnak, egymás agyát fürkészik, és számon tartják, ki, melyik pártnak tagja. Sokan strucc módjára homokba dugják fejüket, ivásba vagy alvásba menekülnek abban a reményben, hogy egy szép napon fölébrednek ebből a szörnyű álomból. Ez már felülszárnyalja a félelem érzését, ez már maga a döbbenet, hogy a hihetetlennek tűnő katasztrófa, a legnagyobb

képtelenség bekövetkezhet. Döbbenettel nézzük ezt a sötét, hatalmas örvényt, a kozmikus fekete lyukat, amely egyre nagyobb szívóerővel söpör magába mindent, ami a tisztességet, az emberi méltóságot, az őszinte barátságot jelentette. Európa is döbbenettel és tehetetlenül nézi ezt a mindent magába szürcsölő örvény-szörnyeteget. Pedig mindez ismerősnek tűnhet Európának és nekünk is. Volt már ilyen a történelemben, mégsem okultunk belőle. Annyira hihetetlennek tűnik mindez, hogy azt hisszük, azt szeretnénk hinni, hogy ez nem velünk történik, velünk ez nem történhet meg...

*

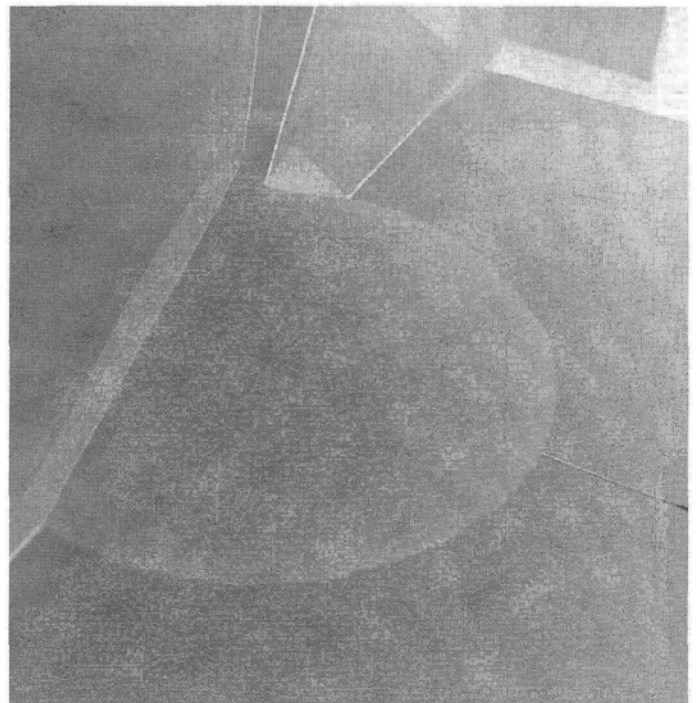
Férjem csendes horkolása megnyugtat. Amióta megszűnt munkahelyem a hetilapnál, férjem kis nyugdíjából és az én munkanélküli segélyemből éltünk három hónapig. Aztán ez a segély is lejárt, de szerencsére sikerült beiratkoznom egy szakmai továbbképző, illetve átképző tanfolyamra, amelyet a Munkaügyi Hivatal támogat anyagilag. Így a kilátástalannak tűnő napok hat-hét óra kötelező látogatással, számomra kemény gyakorlással és tanulással telnek, a megszokott házimunka (takarítás, bevásárlás, főzés, mosás) mellett. Reggel négy-öt óra között ébredek, tanulok, egyet-mást elvégzek a konyhában, hétharminckor indulok a tanfolyamra, ahol a személyi számítógép használatára, de elsősorban szövegszerkesztésre oktatnak délután egy óráig. A németórák a szövegszerkesztői tanfolyam végeztével kezdődnek majd. Hetente kétszer, kezdők számára indított angol nyelvtanfolyamra is járok, a saját költségre. Mindezt reményteljes lelkesedéssel teszem, már amennyire egyre gyengülő erőmből (láthatóan lesoványodtam, és ennek örülök) és apadó anyagi körülményeinkből telik.

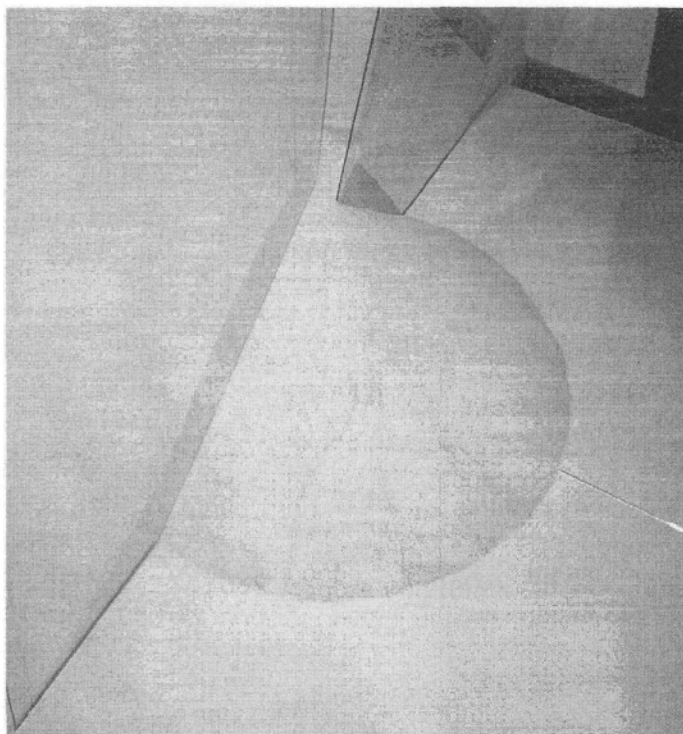
Ez a helyzet már két hónapja tart, és férjem sajnálattal vegyes tisztelettel hagyja, hogy tegyem, amit a fejembe vettem, azaz, hogy befejezzem ezt a négy hónapos kurzust, plusz az angol órákat. Legnagyobb örömömre nem iszik, így együtt gyötrődünk, ki-ki más okból kifolyólag. Szokta mondogatni, most hagylak, nem szólok semmit, de ha vége lesz a tanfolyamnak, lesz majd egy-két szavam. Végtelenül hálás vagyok neki, amiért erőt vett magán, és ezáltal számomra újból elviselhetővé vált házasesetünk. Valószínűleg ő is érezheti, hogy a szerkesztőségi munka, a plusz munkák, az üvegezőnővel való törődés és találkozások, a költőné kéziratainak gondozása és különféle megbízásai – amelyek nem kevés munkát

és időt igényelnek –, a számítógép- és nyelvtanfolyamok mind-mind menekülés hazulról, az ő másik éne elől, akit az ital és nyugtatószerek egyidejű bevitelével idéz elő, illetve idéz meg. Ezekről a korszakairól azt szoktam tréfásan-keserűn mondogatni, hogy ilyenkor a sátánnal cimborál.

Két hónapja, amióta elhagyta a „cimborát”, számomra ismét az a békés, halk szavú, okos, szeretetre méltó, barázdált arcú, különös vonzerejű férfi lett újra, akit annakidején megszerettem, ám, aki, mint utóbb kiderült, akkor is éppen „cimboraszünetet” tartott. Szóval kezdetől tart nálunk ez a „hideg-meleg” játék, ő iszik, de én pusztulok bele.

Most lelkiismeretfurdalásom van, mert ilyenekre gondolok, amikor nincs baj, amikor békésen, gyermeki ártatlansággal alszik. De pont ez a hirtelen bekövetkezett, immár jó ideje tartó idillikus testvéri béke juttatja eszembe, hogy már korábban is élhattünk volna így, hiszen annyit könyörögtem, fenyegetőztem. De nemcsak így élhetnénk, mint testvérek, hanem mint nő és férfi, hiszen még létezik kölcsönös vonzalom közöttünk, amíg meg nem jelenik a „cimborá”. Ezekről a gondolatokról nyugtalanra váltam. Éreztem, egyelőre nem lesz semmi az alvásból. A telihold egyre jobban megvilágítja szegényesen berendezett szobánkat. Felkeltem, és halk léptekkel férjem ágyához mentem, zöldcsíkos hálóingemet mellel felhúztam, és a takaró alatt szorosán átöleltem. Felébredt. – Nagyon világít a hold, nem

bírok aludni – mondtam. – Nyugodj meg, és aludj szépen, reggel korán kell kelned – válaszolt meghittén, jellegzetes, a dohányzástól rekedt hangján. Többet nem beszéltünk. Egy ideig jóleső érzéssel szívtam be testének melegét és a dohányfüst illatát. Most, hogy a dohányszag nem keveredett áporodott sörszaggal, egészen tűrhető volt, nem taszított, mint máskor.

Izzadni kezdtem. Kibontakoztam öleléséből, hálóingemet nyakamba gyűrtem, és lovaglósülésben csípőjére helyezkedtem, de előzőleg lehúztam róla pizsamanadrágját. Alsótestemmel gyengéden dörgölözni kezdtem hozzá. Hallottam, amint lélegzete fokozatosan felgyorsult. A hátamat, a tarkómat elérte a hold korbácsa. Egyre tüzebben dörgölöztem az ágyékához. Az imént még férfiasan vonzó dohányillatba most izzadság és láb-szag vegyült. Ez Ó, ez a sátán szaga! Nem, nem engedem őt közénk! Megmarkolom melleimet, kemény mellbimbóimba belehasít a fájdalom, lejjebb simogatom magam, az ölemet, a csiklómát. Mind jobban érzem a sátán szagát. Nem! Izzadt combjaim között megmarkolom kedvesem hímvesszejét, és magamba döföm. Távozz innen, ez az ember az enyém! A szag egyre erősödik. Hálóingemet fejemre borítom. Ez a férfi alattam az enyém, hiába koslatsz mögöttem, neked nem jut belőle! Én indítottam meg nedveit, amelyeket nemsokára magamba gyűjtök, nekem zihál a tüdeje, értem feszülnek meg fonnyadt izmai, miatta keményedtek meg a melleim, őerte rángatózik ölem, és válik annyi év

után ismét síkossá! Ez a telihold harmata, a kétségbeesett szerelmeseké, és neked ehhez semmi közöd! Ez a forróság, ez a hegesztőpisztoly az ölemben csak az enyém, bennem tágítja a húsalagutat, dolgozik serényen és sürgetően, és én kéjesen-kényelmesen feszítem, hajlítom testem a szikrazuhatagnak, ölem hatalmas, fortyogó kohóvá tágult, épp most lovagol bele egy kalapos hölgy a kísérijével, a hölgy leszáll a lováról, deréktól lejjebb nincs rajta öltözék, lehajol, mintha a fűben keresgélne valamit, a férfi is leszáll a lováról, hirtelen mozdulattal, erősen két marokra fogja a nő világító farát, és hátulról belehatol. A nő, mintha ezt várta volna, kissé felsikolt, aztán gurgulázó hangokat ereszt ki magából, megkapaszkodik egy fiatal nyírfában, és a gyönyörtől nyála lecsordul, lecsöpög a zsenge levelekre. A forró, gőzölgő kohóba most egy feketeruhás apáca zuhant cellástul, behunyt szemmel hátravetette magát szalmazsákján, mely a cellarácsnál végződött, és ruháját combjaira feltúrve, mezítelen térdét a hideg vasrácsnak feszítette, és várja, ó, hogy várja, hogy jöjjön a Nagy Nyaldosó, és karnyi hosszú és vastag farkát csóválva, forró levegőt fújjon a combjai között tátogó nyálkás lyukba, amely epedve várja, hogy lassú, csúszós, kígyómozgással belemerüljön mélységeibe ez a lusta, vörös izomtömeg. És ez a cupogó, habzsoló fazék az ölemben bekebelezte ezt is, érzem csiklómban a villanykapcsolót, amely ujjaim irányítására működik. A villanykapcsoló különös, a gyönyörtől fájó selyemzsinórral kötötte össze a fehér szikrát lövelő hegesztőpisztolyt a fortyogó, szőrös barlanggal bensőmben. Érzem, hogy a fájdalmasan gyönyörű selyemzsinór hamarosan elég a gyönyörben. – Gyere! Gyere! – mondtam elhalón, és mellére zuhantam.

*

Tessék, foglaljon helyet! – s a mellettem levő üres helyre mutattam. Az a nő már jó ideje az üvegajtónak támaszkodva áll a Balkán-expressz másodosztályának folyosóján. A kupéban négy jugoszláv, két lengyel utas és én. Ők Lengyelországba utaznak, én pedig Budapestre gyöngyházszegkekért, valamint E. A. Poe *Csendélet halakkal* gobelin-mintájáért, amely Magyarországon kapható, és Jugoszláviában nagyon kelendő az utóbbi időben. Egy gyöngyházszegkekkel díszített tükörkeretet is szeretnék vásárolni, és odaajándékozni kedves szabadkai képkeretező kollégámnak, aki jó ismerője a jugoszláviai és a magyarországi művészi köröknek, és aki mostanában nyitja meg saját caffé-ját a Városi Könyvtár közelében.

A kávézót MENEKÜLTEK-nek nevezi el, olvastam a megnyitóra invitáló meghívóban. Akkor támadt az az ötletem, hogy sürgősen elutazzak Magyarországra bevásárolni, és közben felkeressem azt a néhány barátomat, aki még nem emigrált. Nagyon megfogytak ők is meg az ismerőseim is. Egyesek emigráltak, mások a másvilágra költöztek – némelyek önkéntesül. Ez egyébként jellemző napjainkra, azaz a hetvenes évekre.

Újra az üres helyre mutatok. Az a nő feltehetőleg nem lát engem. A nyugati eget kémlelem, rajta a szanaszét szórt borsószemeket. Kettős expozíció. A nő lassan a kupé ajtaja felé fordul, arcával gyengéden megérinti az üveget, nyugodtan, merőn néz rám, gyöngyházfényű borsóraj csorog le sápadt arcán. Így elmélázó, de derűs arckifejezéssel lefotózom régi orosz ZENIT-B fényképezőgéppel.

Úristen, hiszen ő Maya Derén! Hogy is nem ismertem fel korábban! Hogy nem éreztem meg a Subotica-Kelebia sötét folyosóján az Észak felől felénk gördülő fekete, titokzatos golyóbist! Ő személyesen, a SZIBÉRIAI MACSKA, az új amerikai film megteremtője, a MESHES OF THE AFTERNOON, ő maga bontja rám gyöngyházhálóját, és én elveszek benne. Az expressz vonat mintha kiszakadt volna a testemből, Észak pehelyfelhőjeként rohan nélkülem, üvegszemekkel szórja be a nyugati látóhatárt. Ő, a földöntúli szépségű FEKETE GÖMB! Ez tehát, a MAYA DERÉN LÁTOGATÁSA gobelin-minta.

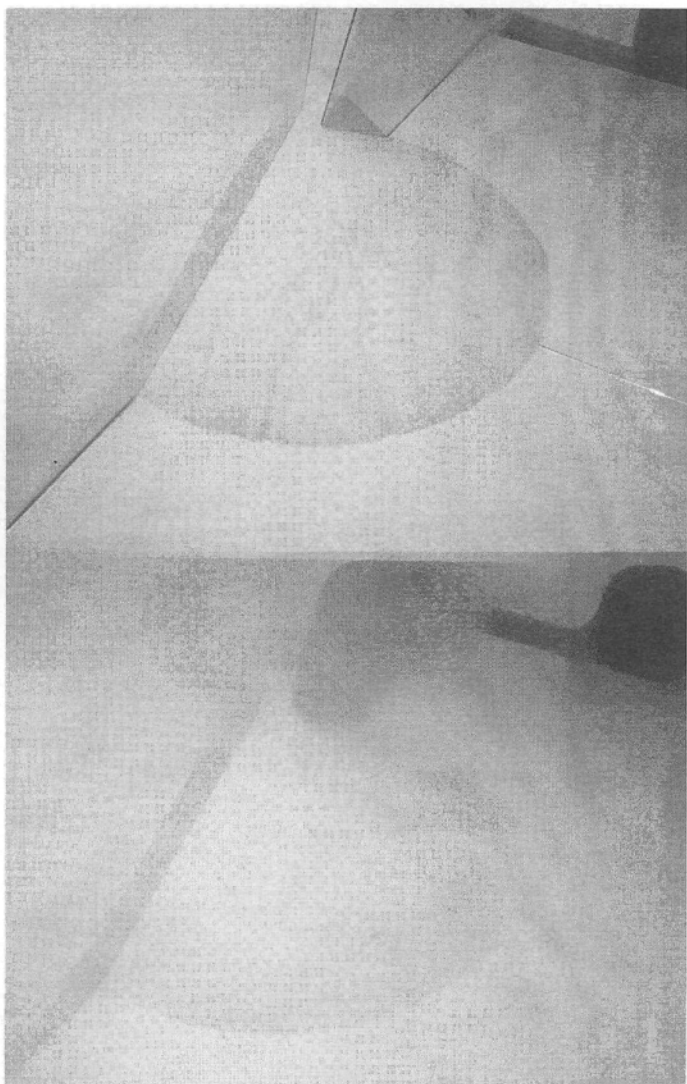
– Jöjjön be, itt melegebb van – unszolom gesztikulálva, amikor tekintetünk összetalálkozik. Elmosolyodik, és lélegzetével megolvasztja a gyöngyházfényű borsószemeket az ajtóüvegen. Ekkor nagy lendülettel az ajtó irányába dobom a sötéten izzó golyóbist, amelyet kabátom alatt szorongattam. Útitársaim meglepődnek, szörnyülködve kiáltanak fel: ne! De már késő. A DÉLUTÁN HÁLÓI rájuk hull, őket is rabul ejti. Most már ők is azt látják, amit én: az üvegajtón kettős expozícióban Madonna, az énekesnő, és a Szűz!

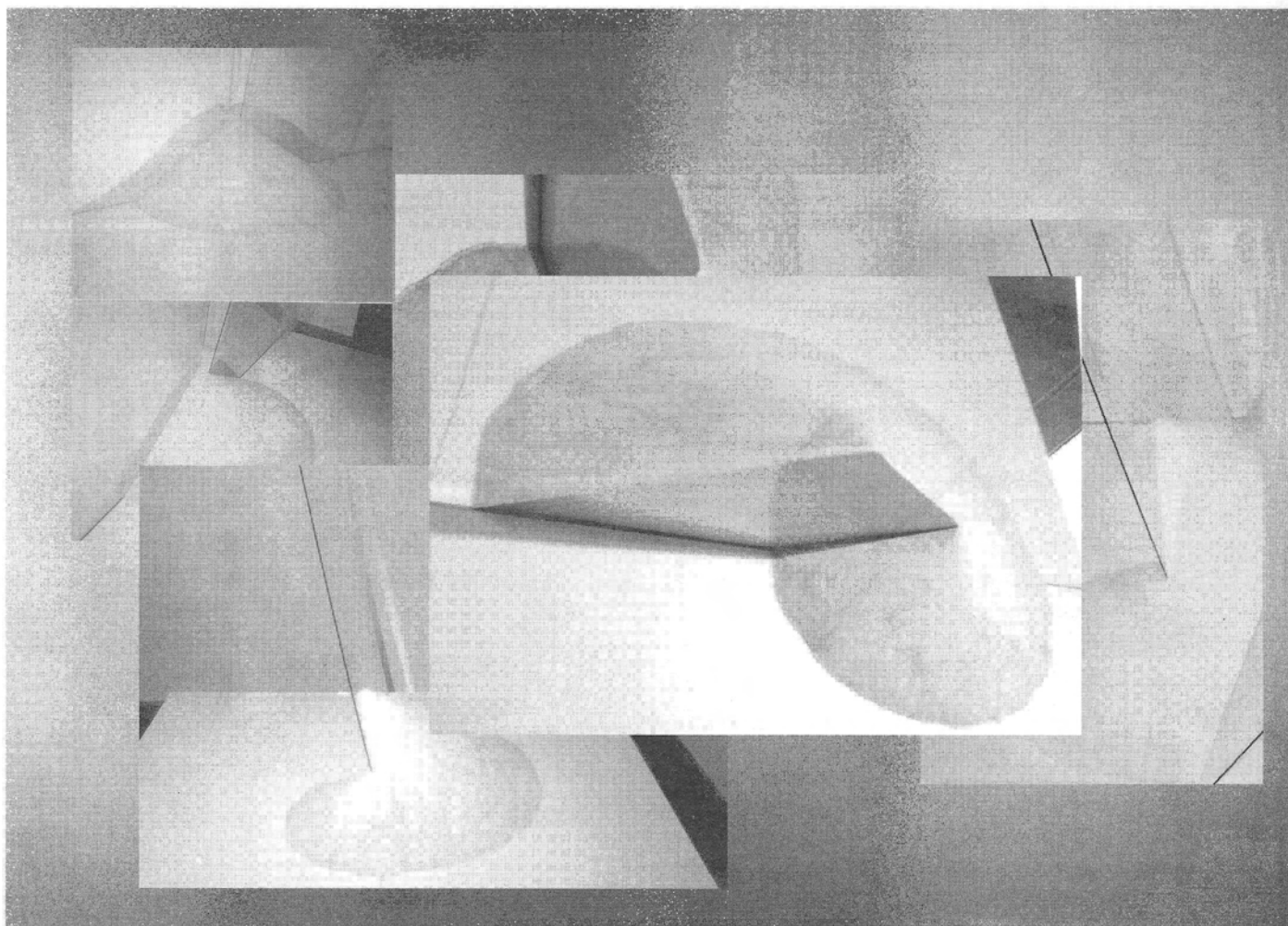
E rős kopogtatás a kupé ajtaján: – Jó estét, útlevel és vámvizsgálat. – Felmutatom útlevelemet. Benne a legnagyobb meglepetésemre ez áll: Eleonóra Derenkowski, Kijevben született. A bőröndben egy andalúziai kutya volt. Beoltották: Carole Schneeman és Andy Warhol. Vallása: woodoo és tagja a Timespace-Spacetime-nak.

I dőközben a fekete golyó óriási fényképezőgéppé változott, villogó vakujától egy szempillantás alatt kifakult és eltűnt a vámtiszt, a nő, az utasok is, majd áthatolt az ajtón, és eltűnt a folyosó mélyén.

*

C sörög az óra. Hajnali öt van. Férjem csendesen alszik mellettem, nem hallotta a halk ébresztőt. Alig hallom a lélegzetét. Elmosolyodom, és amíg gondolatban gyorsan visszapergetem éjszakai szeretkezésünket, önkéntelenül melleimbe markolok. Izzadt vagyok, a szobában pedig hideg van, ilyenkor szoktam meghűlni. Kimegyek a jéghideg konyhába, és kávéfőzés közben eltűnődöm az üvegezőnővel való tegnapi találkozásunkon, és rájöttem, hogy úti élményei hatása alatt álmodhattam az imént, hogy én vagyok ő. Erről jut eszembe, ma délután ismét találkozni fogok vele.

Tisztelt Olvasó!

A Cigányfűró megrendelhető postai pénzes utalványon az alábbi címen:

Cigányfűró szerkesztősége
1055 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út
72. II.em.

Előfizetési díj összesen **576,- Ft** + postaköltség - példányonként - Budapestre: **34,- Ft**, vidékre **44,- Ft**.

Hol kapható el a Cigányfűró? Az alábbi helyeken folyamatosan:

Írók Boltja (VI., Andrásy út 45.),
Balázs Béla Stúdió (V., Bajcsy-Zsilinszky út 36-38.),
Rátkay Klub (VI. Városliget fasor 38.),
Cirko-Gejzír (VIII. Lőrinc pap tér 3.),
Kossuth Klub (VIII. Múzeum u.7.),
Pont Könyvesbolt (V. Mérleg u.6.),
Fiatalközélet Klubja (VI. Andrásy út 112.),
Örökmozgó (VII. Erzsébet körút 39.),
Hunnia Kávézó (VII. Erzsébet körút 26.),
Kosztolányi Művelődési Ház (IX. Török Pál u. 3.),
Szindbád Mozi (XIII. Szt. István körút 16.),

Odeon Kft. (XIII. Hollán Ede u. 7.),
Tabán Mozi (I. Krisztina körút 87-89.),
Balassa Könyvesbolt (II. Margit utca 1.),
Művész Mozi (VI. Teréz körút 30.),
Blue Box (IX. Kinizsi u. 28.),
Századvég Könyvesbolt (V. Veres Pálné u. 4-6.),
Liget Galéria (XIV. Ajtósi Dürer sor 5.),
Graffiti (VIII. József körút 63.),
Király utcai Könyvesház (VI. Király u. 50.),
Francia Intézet (I. Fő utca 17.),
Bartók Könyvesbolt (XI. Bartók B. u. 25),
MTV Újságpavilon (V. Szabadság tér 17),
Magyar Rádió Pagoda (VIII. Bródy Sándor Utca 5-7.),
Fórum Könyvtárház (VII. Rákóczi u. 14.),
Műcsarnok (XIV. Hősök tere),
Pedagógus Könyvesbolt (VIII. Múzeum krt. 8.)

VIDÉKEN:

Szokoly Antikvárium (Veszprém, Szabadság tér 13.),
József Attila Könyvesbolt (Kaposvár, Fő u. 33.),
Rónai Művelődési Központ (Miskolc, Mindszent-tér 3.),
A Székesfehérvári Városi Könyvtárban és fiókkönyvtáraiban.

**A lapot nem a Magyar Posta,
hanem már megint Anti terjeszti**

